

har gjort opmærksom, ere af en saadan Natur, at de fra vort Standpunkt fortjene den nøieste Overveelse, og at vi maae være meget forsigtige med at flytte denne Grændse; thi naar den engang er flyttet, vil det let kunne skee, at det tydske Forbund ved sine Bestemmelser om Følsforholdene kan tvinge den danske Regering og Rigsdag til enten at oprette en ny Følsgrændse i Landet, hvor den ikke er, eller at rette sig efter det tydske Forbunds Bestemmelser, tværtimod hvad vi maaskee ellers paa Landets Vegne vilde ansee for gavnligt og ønskeligt.

Den ærede foregaaende Taler har allerede gjort opmærksom paa det besynderlige Forhold, hvori den danske Rigsdag vilde komme til Hertzugdømmernes Provindsstaaender, naar de skulde være imod det, som vi have vedtaget. Jeg vil et Øieblik fastholde dette Punkt med Hensyn til Lovens første Gjennemførelse, og jeg vil da henvende Opmærksomheden paa, at, naar vi nu vedtage Loven, saaledes som den er os forelagt, saa skal den derefter først forelægges Provindsstaaenderne i Slesvig. Det kunde da meget let hændes sig — og jeg troer næsten, at man ved nærmere Overveelse af Forholdene vil finde det ikke usandsynligt — at Slesvig vilde erklære sig imod den. Men endnu værre stiller Forholdet sig, naar vi see hen til Holsteen, idet jeg ikke troer, at det er vanskeligt at godtgjøre, at dersom Holsteen vil afsæe fra de politiske Forhold, paa Grund af hvilke der maaskee i dette Øieblik vil være Majoritet i Staaenderforsamlingen for Sagen, og blot hæfte sit Væde paa de materielle Interesser, saa vil det finde det meest fordeeltigt ikke at indtræde i Følsforbundet med Slesvig-Danmark. Jeg veed, at man dertil vil svare, at Fordringerne fra Holsteen paa Følsgrændsens Flytning netop i Øieblikket ere meget stærke, men man maa vel lægge Mærke til, hvo de ere, som især have deres Røst i denne Henseende, at det især deleshed er enkelte — jeg siger enkelte — større Fabrikanter (Hør!), som have en meget stor Interesse af, at Følsgrændsen bliver flyttet, for at de kunne afsætte deres Varer paa Markeder i Danmark-Slesvig, hvilket navnlig under tidligere Forhold har været dem saa ganske overordenlig gunstigt, og som

under de nu paatænkte Forhold vel ikke vil blive dem saa gunstigt, men dog være dem fordeeltigt; men, naar man seer hen til Holsteens Interesse i Almindelighed, saa troer jeg, at man dog maaskee vil komme til et andet Resultat. Jeg troer, at man vil kunne indsee, at det ikke er saa ganske naturligt at affære et Land som Holsteen fra sine naturlige Hovedsteder i materiel Henseende, nemlig Hansestæderne Lybeck, Hamborg og dertil ogsaa Altona ved en Følsgrændse og stræbe at bringe det til med sine Handelsinteresser at slutte sig til Norden, til en Hovedstad, som ligger det meget fjern. Det vilde være det Samme, som om vi ville tænke os en Følsgrændse lagt ved Frederiksberg og affære Sjælland fra Kjøbenhavn ved en Følsgrændse, saa at det skulde søge sine Hovedsteder i materiel Retning i Hansestæderne Hamborg og Lybeck, hvad Enhver vilde ansee for meget unaturligt; men det er dog øiensynligt det Samme, som der i materiel Henseende gjøres med Holsteen, naar Følsgrændsen forbliver ved Elben, og Forbindelsen aabnes imod Norden. Jeg siger ikke bestemt, at man i Holsteen, naar man overveier disse Forhold, vilde bevare Spørgsmaalet om Tilslutning til Danmark-Slesvig benægtende, men jeg siger, at der er Grunde, som gjøre, at det ikke alene er muligt, men maaskee endog sandsynligt, at man vil finde væsentlige Betæneligheder derved, og, naar den danske Rigsdag under de foreliggende Forhold vedtog Forslaget, saa kunde dette let blive fastet i de to Staaenderforsamlinger, hvorved altsaa den danske Rigsdags Forhold vilde blive ganske skjævt ligeoverfor dem.

Jeg skal endnu blot tillade mig et Par Bemærkninger om den Udvei, som den ærede foregaaende Taler meente, at vi maatte følge med Hensyn til denne Sag — en Udvei, som jeg ikke anseer for anbefalelig. — Jeg deler vel fuldkomment hans Anskuelse om Nødvendigheden og Usikkertigheden af, at der snart bliver foretaget en fuldstændig Revision af vore hidtidige Tariffestemmelser, jeg deler fuldkomment hans Anskuelse om, at denne væsentligt burde skee i liberal frisindet Retning, og at, som Følge deraf, flere, og maaskee betydelige, Nedsættelser i Indførselsafgiften maatte